

L'enterrament

Glòria Coll Domingo

Avancem en comitiva. I l'ordre és el de sempre, ancestral des que l'església és a la plaça i la missa de difunts s'hi celebra. Homes davant, dones darrere; en cada grup, els endolats prenen posicions en la marxa fúnebre segons el grau d'intimitat que es tenia amb el difunt. I s'estableix així el venerable i necessari ordre jeràrquic. Jo formo part de la multitud ennegrida i faré veure que parlo pel telèfon mòbil fins que no entrarem a l'església. Espero evitar així la conversa sempre interessada de les veïnes del carrer, amb les quals avui comparteixo la posició més remota de la processó que segueix el mort. Dins ja de l'església, m'assec ben al mig d'un dels últims bancs, situant abric i bossa de mà un a cada costat i ocupant-ne així tota la llargada. Qualsevol prevenció és poca entre tantes guineus i voltors afamats com s'aplegaran avui al temple. Els enterraments són el circ del poble. És un dels pocs esdeveniments on la gent hi acut en massa tot i que no s'hi dona teca; i és que l'home no només viu de pa, i el que se serveix aquí és cosa més fina.

El meu marit tan atent s'ha encarregat de trucar-me a casa a les dues del migdia per recordar-me que acudís al funeral, «ja que no has volgut anar al tanatori», i fer-me memòria també que si ell no hi assistia era per tanta feina com tenia a l'oficina, i que ja sabia que calia que treballés en relació al seu sou, més que considerable des que l'havien

ascendit. Però que fes el favor de disculpar-lo i donar el condol en nom de tots dos. I no ha afegit el greu que li sabia que s'hagués mort el Pere. Ja va fer-m'ho saber ahir a la nit, mentre en parlàvem al dormitori. Va exposar breument les seves virtuts, va esplaïar-se en els defectes, que eren el que «l'havien fet perdre's», i va compadir-se de la muller, tan jove, que ara es quedava sola del tot. Mentre ell parlava jo vaig quedar-me muda, com m'acostuma a passar. I és que la seva eloquència irreprotxable sempre em deixa sense paraules.

Durant la llarga nit en vetlla he pensat en tots aquests defectes sobre els quals el meu home em parlava. La desorganització, el temperament, la impulsivitat dels seus actes; no pensava prou les coses abans d'actuar. I això l'havia portat a agafar el cotxe aquella tarda de dimarts, després del cigaló i el conyac de rigor, i trepitjar l'accelerador com si res. És cert que el que li havia passat podia haver-li succeït qualsevol dia de la seva vida o no haver succeït mai; era una qüestió d'atzar. Però al Pere li agradava temptar la sort. Gaudia amb la velocitat. Confiava en ell mateix perquè les coses sempre li havien anat bé. I no hi creia del tot, en la mort. Hom mai no es creu del tot allò que no s'ha sofert en les pròpies carns.

Pensant i rumiant, quan me n'he adonat se m'havia posat la claror del dia sobre els llençols i jo encara tenia els

ulls oberts com a taronges; de manera que m'he aixecat a posar una cafetera al foc abans que al meu marit se li acudís de girar-se cap a la meua banda de llit. Als matins se'm fa pesada l'olor del seu alè sobre meu. Serena i silenciosa, m'ha transcorregut el dia amb les ocupacions típiques d'una mestressa de casa que té dona de fer feina: cercar en va qualsevol distracció. Quan he acabat de dinar, he escollit la muda per a l'enterrament i me n'he anat. I ara em tinc aquí, observant el fèretre del Pere, que ja l'entren pel passadís central.

Finalment, l'església s'ha omplert de gom a gom. Ningú ha volgut faltar a l'acomiadament d'un veí del que se'n parlarà pels portals i les cantonades durant setmanes o mesos –depèn només de l'abast de les novetats que puguin emplaçar-lo d'ara endavant. I és que el mort té tots els requisits de convertir-se en carn de safareig: un home encara jove, un matrimoni amb una noia de casa bé i tots els vicis que pot jutjar qui no ha gosat de viure'ls mai. I, curiosament, cal que vinguem tots al temple sagrat per a acomiadar-lo. I es podrà en la terra santa que en vida sempre ha evitat. Perquè ens ha tocat viure en el transcurs d'un canvi d'era, i no pertanyem enlloc. Doncs amén.

Ara, quan el sermó acabi, caldrà que m'acosti a la viuda, l'abraci i li besis les galtes. Li donaré el condol i li oferiré tot el nostre suport. Ella tindrà els ulls

